

विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि मिडियाँ पहल

प्रकाश घिमिरे
नेटिजन मिडिया

info@netizenmedia.com.np

विपद् जोखिम र नेपाल

- भूकम्पीय जोखिम : विश्वको ११ औं स्थानमा
- जलवायु परिवर्तनजन्य जोखिम : विश्वको चौथो स्थानमा
- बाढीजन्य जोखिम : विश्वको ३० औं स्थानमा
- औसतमा दिनको १ विपद्को घटना घट्छन र २ जनाको मृत्यु हुन्छ
(सडक दुर्घटना बाहेक)

नीतिगत प्रावधान

- नेपालको संविधान
- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- विपद जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय नीति, २०७४
- विपद जोखिम राष्ट्रिय रणनीति (२०१८-२०३०)
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
- राष्ट्रिय भवन संहिता-२०६०
- आवाधिक योजना (पन्ध्रौं)

तीन तहका सरकार र विपद्

एउटै भुगोल र एउटै जनतालाई फरक फरक बिषयमा भिन्न भिन्न तहका सरकारले शासन गर्ने व्यवस्था नै संघीय व्यवस्था हो

संघीय स्वरूप

सहकारीता

संघ 1

सहअस्तित्व

प्रदेश 7

स्थानीय तह 753

समन्वय

राज्य
शक्तीको
बाँडफाँड

अनुसुची- ५
संघ

अनुसुची ७

अनुसुची
९

अनुसुची-८

स्थानिय

अनुसुची-६
प्रदेश

विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय कार्यमञ्च

- संयुक्त राष्ट्र संघ विपद् जोखिम न्यूनीकरण अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट विश्वाव्यापी रूपमा विभिन्न तहमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यमञ्च गठन गरी विपद् व्यवस्थापनका कार्यलाई समन्वयात्मक र प्रभावकारी बनाउन सबै सरकारलाई आग्रह गरेबमोजिम नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले २०६९ सालमा “विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय कार्यमञ्च” गठन गरेको हो ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय कार्यमञ्चको कार्यसञ्चालन मार्गदर्शन, २०७६

कार्यमञ्चअन्तर्गतका सरोकारवाला समूह

- सरकारी निकायको समूह
- सार्वजनिक संस्थान तथा अर्धसरकारी निकायको समूह
- प्राज्ञिक तथा अनुसन्धानमूलक समूह
- दाता तथा संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय समूह
- अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था समूह
- राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था समूह
- व्यवसायिक प्रतिष्ठान तथा निजी क्षेत्रका समूह
- सूचना प्रविधि तथा सञ्चार समूह
- विपद् प्रभावित समूह

कार्यमञ्चअन्तर्गतका सरोकारवाला समूह

- सरोकारवाला समूहमा सदस्यको सीमा रहनेछैन । यो खुला मञ्चको अङ्ग भएकाले सकेसम्म सम्बन्धित समूहमा सकेसम्म धेरै व्यक्ति वा संस्था वा सङ्गठनका प्रतिनिधिको उपस्थितिका लागि संयोजकले भूमिका निर्वाह गर्नेछन् ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय कार्यमञ्चको कार्यसञ्चालनका लागि प्रकोप पूर्वतयारी सेञ्जाल-नेपालले सचिवालयको रूपमा काम गर्नेछ ।

किन विपद्को बहस आवश्यक ?

- पछिल्लो ४५ वर्ष (सन १९७१ देखि २०१५) को अवधिमा नेपालमा ४० हजार बढि मानिसहरूले विपद्का कारण ज्यान गुमाएका छन् ।
- ७५ हजारभन्दा बढी मानिस घाइते भएका छन् ।
- करिव ३० लाख प्रभावित भएका छन् ।
- नेपालको कूल क्षेत्रफलको ६० प्रतिशत भूभाग सधै विपद्को जोखिममा छन्
- कूल जनसंख्याको ८० प्रतिशत मानिसहरू सधै विपद्को जोखिममा छन् ।

किन विपद्को बहस आवश्यक ?

- कुल गार्हस्थ उत्पादन नोकसानी ः २ प्रतिशत
- हरेक वर्ष ९ सय व्यक्तिले विपद्का कारण ज्यान गुमाउँछन्
- हरेक वर्ष ६ लाख ४० हजार व्यक्ति विपद्बाट प्रभावित हुन्छन् ।
- हरेक वर्ष ३० हजार घर क्षति तथा नष्ट हुने गर्छ

- दीगो विकास लक्ष्य
- सेन्डाई कार्यढाँचा
- कानून तथा नीतिहरु
- आवधिक योजना

मिडियाको भूमिका

विपद् अघि

विपद्को
समयमा

विपद्पछि

निरन्तरको लगनता (चुना, विचार, वह, खबरदारी, मावेशिता आदी)

मिडियाको भूमिका

मिडियाको भूमिका

मिडियाको भूमिका

संचार क्षेत्र र विपद्

- बलियो र सुरक्षित संचार गृह संरचना
- संचारकर्मीका लागि क्षमता विकास
- संचारकर्मीको सुरक्षा
- संचार सामग्रीको विश्लेषण तथा रिक्तता पहिचान
- संचार क्षेत्र र अन्य क्षेत्रबीचको सहकार्य

धन्यवाद